



RIO PRAANING EN PAUL DE KEERSMAEKER (PA EUROPE)

Rio Praaning: "Veelal gaan wijzelf met een boodschap in de arm zoeken naar een nieuwe ingang, naar een configuratie die de cliënt in staat stelt rondom knelpunten heen te zeilen."

REPORTERS

DE DISCRETE NETWERKEN VAN RIO PRAANING

Waar zakenwereld en wereld diplomatie samenvloeien

Maak kennis met Rio Praaning, een van de meest discrete lobbyfiguren uit de Belgische en internationale zakenwereld. Hij begeleidde Inbev bij internationale overnames, ondersteunde de Haven van Antwerpen, lichte Russische nucleaire onderzeeërs van de zeebodem, schaaft Europese wetgeving bij en overtuigt voormalig VN-secretaris-generaal Kofi Annan met Vlerick een nieuwe business school op te richten.

In het kantoor van PA Europe in Brussel, op een steenworp van de Europese instellingen, mocht Nelly, afkomstig uit een verarmde streek in Zuidwest-Java, twee maanden stage lopen. Rio Praaning benoemde Asri, een meisje dat in de tsunami van december 2004 alles verloor en in een opvangkamp verbleef, tot secretaris van een stichting voor de heropbouw van Aceh. Nu is ze assistent-professor Engels aan Banda Aceh Universiteit. Deze ervaring inspireerde Praaning, een Nederlandse Indonesiër, tot de oprichting van de Kofi Annan Business School, een gezamenlijk initiatief van zijn PA International Foundation in Den Haag, Vlerick Leuven Gent Manage-

ment School en Hogeschool Utrecht. "Er zijn in de opkomende landen talentvolle jongeren van bescheiden komaf die de middelen niet hebben om zich te ontplooien. De nieuwe business school zal ze over die drempel heen helpen," zegt Praaning. Nochtans zijn Praanings' PA-bedrijven — PA Europe in Brussel, PA Russia in Moskou, PA Middle East in Muscat (Oman) en PA Asia in Peking — allesbehalve ontwikkelingsorganisaties, wel een heel aparte business.

PA staat voor *Public Advice* en heeft wereldwijd een tachtigtal medewerkers op de loonlijst in drie afdelingen: de vier commerciële PA-bedrijven, de PA International Foundation zonder winstoogmerk, en een nieuwe divisie die in april operationeel wordt in Brussel: PA CSR (Corporate Social Responsibility). De Gambiaan Lamin Sise zal PA CSR, de afdeling Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, leiden. De diplomaat was voor kort de rechterhand van VN-secretaris-generaal Kofi Annan.

"We zijn geen consultants, maar politieke adviseurs met een hoge mate van betrokkenheid bij de uitvoering," preciseert Rio Praaning. "We doen meer dan rapporten afleveren en begeleiden opdrachtgevers tot de eindstreep." Klanten zijn regeringen en overheden, ondernemingen en bedrijfsverenigingen of niet-gouvernementele organisaties. Gewezen EU-commissaris Etienne Davignon, die erepatroon van de Kofi Annan Business School wordt, verduidelijkt: "Ze krijgen dingen, poli-

tiek en maatschappelijk, voor elkaar door hun contacten." En die zijn meestal voormalige diplomaten, gewezen ministers of beleidsmakers en mensen die topfuncties bekleedden in internationale ondernemingen. Ernst van der Beugel, destijds betrokken bij de verdeling van de Amerikaanse Marshallhulp, introduceerde Rio Praaning bij het selecte gezelschap van de Bilderbergconferenties.

Baron Paul De Keersmaeker, gewezen minister en staatssecretaris voor Landbouw en Europese Zaken en erevoorzitter van biergroep Inbev en KBC, zit de raad van bestuur van PA International voor. "Onze bestuurders en medewerkers weten hoe de wereld in elkaar zit, zijn mensen met wie of voor wie ik de afgelopen decennia gewerkt heb en zijn omzeggens op afroep beschikbaar," vertelt Praaning. De man woont in Bercuit, de exclusieve omgeving van Grez-Doiceau in Waals-Brabant. Hij spreekt zelden met de pers.

De meeste PA-bestuurders zijn invloedrijke personaliteiten zoals oud EU-commissaris Frits Bolkestein, de vroegere Nederlandse premier Dries Van Agt, oud-secretaris-generaal van de West-Europese Unie Wim van Eekelen, Alexander Bessmertnykh, die onder Gorbatsjov minister van Buitenlandse Zaken was, en Cao Baijun, de huidige voorzitter van het China Economic Cooperation Centre, onderdeel van het internationale departement van het centraal comité van de Chinese Communistische Partij.

"We zijn geen consultants, maar politieke adviseurs (...)."
(Rio Praaning)

Op het kompas van mijn ervaring en netwerk wordt vanuit Brussel strategie en operationeel werk gegenereerd. Zo konden de inzichten, wensen en capaciteiten van zowel Russische als westerse zijde sluitend in elkaar worden geschoven."

Directeur Hans van Rooij van het bergingsbedrijf Smit Salvage heeft goede ervaringen achter de rug met PA Russia voor de berging van de twee kernonderzeeërs. "Als industrieel bedrijf ben je niet vertrouwd met dat hele spectrum van politieke actoren. PA helpt overheden duidelijk te maken welke de voordelen van onze tussenkomst zijn en vult politieke en regulerende gaten tussen de Russische en westerse teamleden, onder meer de juridische complexiteit rond verzekeringsvraagstukken en milieuproblemen."

Smit Salvage gaat restanten van onderzeeërs, reactoren en containers met nucleair materiaal uit de Arctische Zee opvisen. In samenspraak met IBRAI, het instituut dat sinds de Tsjernobyl-ramp alle Russische kernreactoren in de gaten houdt, is PA Russia momenteel gefocust op de opruiming van massa's nucleair afval in de Arctische Zee en organiseert over dit probleem, samen met CNN, in april een internationale conferentie in Moskou.

PA heeft ook in Azië strategische partners, zoals oud-minister Bessmertnykh. In China zit PA-bestuurder Cao Baijun als het ware mee aan het economische roer van de communistische partij. "We gaan in landen als Rusland en China helemaal anders te werk dan de meeste consultants," zegt Paul de Keers-

Van Scheldeverdieping tot Kursk

PA bestrijkt een waaier activiteiten waarvoor het adviesbureau expertise in huis heeft of kan inschakelen via zijn regionale netwerken. PA (of diens voorganger, want in 2004 werd Praaning-Meines omgedoopt tot Public Advice) heeft opvallende, maar discreet afgewerkte realisaties op zijn naam. Het begeleidde bijna alle "lastige" overnames en fusies van Interbrew (nu Inbev). "Het moeilijkste was Bass in Engeland," weet De Keersmaeker, "dat werd een rechtszaak en ging gepaard met politieke inmenging tot op het niveau van de Britse en Belgische eerste ministers." PA adviseerde de Haven van Antwerpen en de Vlaamse regering bij de onderhandelingen met Nederland over de Scheldeverdieping. "Voor de verdieping van de Schelde, maar vooral voor de IJzeren Rijn heeft Rio Praaning ons geholpen met ophalen van achtergrondinformatie over wat leefde in Nederland," bevestigt Eddy Bruyninckx, gedelegeerd bestuurder van Havenbedrijf Antwerpen.

Praaning dook ook op bij het lichten en dichten van twee op de zeebodem gestrande Russische kernonderzeeërs, de Kursk en de Komsomolets. Alexander Bessmertnykh, partner in PA Russia: "De Kursk was een uiterst gevoelige zaak, want het betrof een van de grootste nucleaire onderzeeboten met raketten aan boord. PA heeft drie verschillende actoren — regeringen, experts en gespecialiseerde bedrijven — op een succesvolle manier bijeengebracht. Precies daar ligt de expertise van PA.

maeker. Op de agenda van PA Asia staan grotendeels dezelfde opdrachten als bij PA Russia: marktintroductie van buitenlandse bedrijven (daar zijn Belgische ondernemingen bij, maar namen geeft De Keersmaeker niet), het organiseren van technische samenwerking, afhandeling van goedkeurings-

PA Europe NV			
euro	2005	2004	2003
Brutomarge	254.062	294.579	681.701
Nettore resultaat	42.359	-63.023	209.366
Cashflow	68.398	-33.577	261.924
Eigen vermogen	602.145	559.786	622.809
Liquideitsratio (1)	6,34	3,96	3,29
Solvabiliteit (%) (2)	0,08	-0,03	0,22
Personeel	4,70	5	5

Er zijn geen geconsolideerde cijfers beschikbaar, noch van PA Asia, PA Russia en PA Middle East. Public Advice werkt projectgebonden en factureert naar eigen zeggen niet per manuren. Winsten van de vier commerciële PA-bedrijven vloeien naar PA International Foundation voor medefinanciering van de eigen projecten.
(1) Liquideitsratio = vlottende activa / kortetermijnschulden
(2) Solvabiliteitsratio = eigen vermogen / balans totaal

Bron: Graydon

“PA krijgt dingen voor elkaar door zijn contacten.” (Etienne Davignon, Suez)

■■■ procedures voor biotech- en voedingsproducten en begeleiding van grote overnames en fusies.

“Geen lobbying, maar politiek advies”

Patrice Thys van Asia Euro en zaakgelastigde van de haven van Antwerpen in Azië, was tot eind 2005 hoofd Azië van Inbev. Als dusdanig was hij betrokken bij overnames in China: “Je ziet PA niet aan de zijde van zijn klanten aan de onderhandelingstafel. Zij deden bijvoorbeeld voor Inbev het voorafgaande werk aan de Chinese kant: PA begreep wat Inbev wou en zorgde ervoor dat dit begrip ook bij de Chinese onderhandelaars ontstond. Zij wisten waar de knelpunten lagen en hoe ze die konden ontmijnen. Dat is vaak eerder een kwestie tussen Chinese verantwoordelijken en hun procedures onderling dan tussen Chinese en westerse onderhandelaars.”

Rio Praaning wijst erop dat westerse bedrijven bij een bedrijfsdoorlichting veelal het onderste boven willen halen opdat achteraf geen lijken uit de kast zouden vallen. “Zo’n grondige *due diligence* is in China niet altijd even vlotjes te doen, want niet iedereen is happig op zo veel transparantie. Zoiets los je dus niet op door harde opstellingen en eisen. Wel door grote voorzichtigheid en vooral het juiste inzicht, weten wat en wanneer je dergelijke pijnpunten met wie kunt bespreken. Wat je gisteren niet kon doen, kan morgen allicht wel.” Paul De Keersmaecker valt hem bij: “Nog belangrijker is: met wie je dat *als eerste* bespreekt. Ligt de volgorde niet goed, dan gaat het pas goed fout — dat beseffen wij niet, onze Chinese partners wel.”

Westerse bedrijven met plannen in Rusland, Azië, het Midden-Oosten of in de nieuwe lidstaten van de Europese Unie, krijgen dan van PA te horen: doe dat even niet, laat maar wat rusten. Marcel Daniëls, destijds directeur externe betrekkingen bij de Canadese aluminiumgroep Alcan, geeft een voorbeeld van hoe PA Middle East, dat in alle Golfstaten actief is, een investeringsdossier in Oman deblokkeerde: “De onderhandelin-



BERGING KURSK

Westerse en Russische inzichten, wensen en capaciteiten in elkaar schuiven.

gen tussen de Amerikanen en Canadezen van Alcan en de Omaniëten waren behoorlijk vastgelopen. Praaning introduceerde nieuwe spelers, zoals Sayyed Badr Al Bu Said, topdiplomaat en lid van het koninklijk huis van Oman.”

Op die manier probeert PA het wederzijdse vertrouwen te herstellen. “Veelal gaan wijzelf met een boodschap in de arm zoeken naar een nieuwe ingang, naar een configuratie die de cliënt in staat stelt rondom knelpunten heen te zeilen.” Praaning noemt dit geen lobbying, maar politiek advies: “Met onze mensen uit de regio proberen we te begrijpen hoe een organisatie — die de jouwe niet is — functioneert, wat ze motiveert en op welk moment je ze best benadert en met welke boodschap.”

En dat het PA-concept ook werkt voor multinationals, heeft PA Asia Jakarta volgens Mike Jolley, president-directeur van de beursgenoteerde Brits-Australische mijngroep Rio Tinto, bewezen bij de recente onderhandelingen met de Indonesische

RIO PRAANING van scharnier tot deur

Rio Praaning Prawira Adiningrat, zo klinkt zijn naam voluit (naar zijn voorouders uit Tasikmalaya in Zuidwest-Java), is de zoon van de eerste inlandse en tegelijk laatste resident van Batavia, de benaming van het huidige Jakarta onder het Nederlandse bewind. Hij werd na de Indonesische onafhankelijkheid in Nederland geboren. Pas in 1990 was hij voor het eerst in Indonesië en richtte PA Asia Jakarta op. Sindsdien loopt hij binnen en buiten bij Indonesische topministers en vice-president Jusuf Kalla.

Het samenvloeden van diplomatie en zakenwereld begon voor Praaning pas goed begin jaren negentig, wanneer Ben Bot — toen secretaris-generaal van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken — hem inhuurt om het hoofdkantoor van de VN-organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OPCW) naar Den Haag te halen. Al tijdens zijn rechtenstudies in Leiden was Praaning betrokken bij politiek en diplomatie: “Niet als deur, maar als scharnier,” lacht hij, “een heel nuttige functie.”

Scharnier was hij ook als directeur van de Atlantische Commissie, onderdeel van de civiele tak van het Navo-bondgenootschap, in 1978. Nog tijdens de Koude Oorlog smeedde hij contacten met toppolitici uit Rusland, zoals Alexander Bessmertnykh en Jan Truszczyński in Midden-Europa die zopas benoemd is tot topambtenaar bij de Uitbreidingsdirectie van de Europese Commissie. Na de implosie van de Sovjet-Unie werd Praaning adviseur van de liberale politicus Frits Bolkestein, partijleider van de VVD. Er volgde een periode als directeur in Brussel van het Britse consultantsbureau Dewe Rogerson en in 1993 richtte Praaning met Rob Meines, oud-redacteur buitenland en diplomatie bij NRC Handelsblad, het adviesbureau Praaning-Meines op.

Buiten de dagelijkse besomeringen van Public Advice, de vele reizen tussen Moskou, Peking, Hongkong en andere plaatsen waar PA actief is, schenken Praaning en zijn Aziatische afdeling bijzondere aandacht aan zijn streek van herkomst: Tasikmalaya, een onderontwikkelde regio met 2,5 miljoen inwoners. Praanings’ ‘Tasik Development Company’ plant met steun van de Aziatische Ontwikkelingsbank en het Indonesische planning ministerie Bappenas een nieuwe visserij- en handelshaven, die zich tot een containerhaven kan ontwikkelen — naar het model van de diepzeehaven Sohar, die PA Middle East in Oman hielp ontwikkelen. In twee jaar trok Sohar Port 12 miljard dollar aan investeringen.

Rio Praaning ziet Tasikmalaya, met een *short sea shipping system* van bescheiden maar efficiënte havens, langs de zuidkust van Java uitgroeien tot een knooppunt van internationale handelstromen tussen China, Indonesië en Australië.



regering voor een nieuwe nikkelmijn op Sulawesi: “PA International heeft in overleg met de plaatselijke overheden en bevolking ook sociale en economische programma’s opgezet die ons industrieel project aanvullen.” De nikkelmijn van Rio Tinto is de belangrijkste investering in Indonesië sinds de financiële crisis van 1998.

Patrice Thys benadrukt het discrete karakter van dergelijke demarche: “Praaning kan zijn tussenkomsten niet aan de grote klok hangen en laten we eerlijk zijn, zijn klanten vertellen liever niet dat ze ergens problemen hadden die een ander voor hen heeft opgelost.”

Biotechnologie

PA Europe voelt constant de polsslag van de Europese Commissie en is bezig met de liberalisering van de telefonie — het helpt vooral de nieuwe lidstaten. Het legt zich ook toe op het bijschaven van reguleringen voor de Europese farmaceutische industrie en biotechnologie. Begin jaren negentig introduceerde PA Europe in Engeland het genetische recombinant *chymozine*, een gistcel om kaas te stremmen met genetische informatie uit een kalvermaag — zodat niet langer jonge kalveren gedood moeten worden. “We hebben dat kunnen doen zonder emoties op te wekken of antireacties in de publieke opinie, door nauw overleg te plegen met de Vegetarian Society,” aldus Praaning. Daarna volgde de goedkeuring voor het fokken in Nederland van de eerste genetisch gemodificeerde stier. Praaning vindt dat bedrijven soms zelf commotie rond genetisch gewijzigde voeding in de hand werken wanneer ze hiervan misbruik maken in hun concurrentiestrijd of niet op de juiste manier te werk zijn gegaan. “Transparantie en nauw overleg met patiënten- en consumentenorganisaties en met regulerende overheden zijn absolute voorwaarden.”

Met verschillende bedrijven richtte PA Europe de FPA op dat de belangen van alle grote fermentatieproducenten behartigt. Praaning was bij de initiatiefnemers van Epossi, het Europese platform voor patiënten, onderzoekers en bedrijven. PA Europe legt zich nu vooral toe op de ontwikkeling van ‘Witte Biotech’ in Europa. Bij Witte Biotech — anders dan Groene Biotech die vrijkomt in de natuur of Rode Biotech in de productiefase van medicijnen — vindt genetische modificatie plaats binnen de beveiligde muren van een laboratorium, het eindproduct bevat geen genetisch gemodificeerde organismen.

Bezorgd om de kwaliteit van de Europese wetgeving voor industriële biotechnologie klopte het Japans-Franse biotechbedrijf Ajinomoto bij PA Europe aan: “Voor de voedingsindustrie is het van het allergrootste belang dat de wetgeving klaar en helder is, wat niet altijd het geval is wanneer ze tot stand is gekomen zonder daar de industrie bij te betrekken,” zegt Philippe Guion, hoofd juridische zaken van Ajinomoto. “PA en de Fermentation Products Alliance helpen ons bij het op punt zetten van de Europese wetgeving.”

Witte Biotech is de jongste vorm van hoge biotechnologie waarin Europa globaal nog de leiding heeft. “Het zou een ramp zijn als de Europese Commissie via ‘mislukte wetgeving’ alle biotech over één kam zou scheren. Dan geven we het heft definitief uit handen aan de VS en China,” meent Praaning.

Erik Bruyland ■
erik.bruyland@trends.be



EXTRA INFORMATIE OP WWW.TRENDS.BE
Meer informatie over Kofi Annan Business School en PA International Foundation op www.trends.be

Raad van bestuur: Bolkestein en co

Naast persoonlijkheden als Frits Bolkestein, Alexander Bessmertnykh en Cao Baijun, hebben in de raad van bestuur van PA International Foundation ook nog zitting:

- de Brit David Webber, oud-algemeendirecteur van Globe (een organisatie van parlementairen met verantwoordelijkheid voor het milieu, opgericht door Al Gore)
- de Braziliaan André de Barros Teixeira, erevoorzitter van Coca-Cola Russia en oud-vicevoorzitter van Global Innovation and Development bij Interbrew
- Hans Nijhoff, die momenteel PA International Foundation leidt en economisch adviseur actief was voor diverse regeringen, van Azerbeidzjan over de Golfstaten, Egypte, Kenia tot in Vietnam en Indonesië
- Rob Meines, oud-redacteur buitenland en diplomatie bij NRC Handelsblad
- Sabam Siagan, gewezen Indonesisch ambassadeur en oud-hoofdredacteur van de kwaliteitskrant *The Jakarta Post*
- Younis Al Balushi, voorzitter van the Standing Economic Committee of the Majlis A’Shura in Oman
- Willy Wiguna, gewezen directeur-generaal van PBEC, the Pacific Basin top industry organisation.